

Tücsök suszter

Hol volt, hol nem volt, tudnám, de elfelejtettem. Az a fontos, hogy volt egyszer egy suszter. Úgy hívták, hogy Tücsök András. Ez volt az igazi neve. Mert hívták Szapora Andrásnak is, de ezt csak azért fogták rá, mert rettenetesen sok gyereke volt, mint rostán a lyuk, annyi.

Szegény Tücsök suszter hiába ütötte-verte a kaptafát, szabta-varrta, talpalta, foltozta a csizmát, nem győzött annyit keresni, hogy azt a teméntelen sok gyereket eltartsa. Kenyérért ríttak egész nap. Nem győzte hallgatni, mert rettenetesen sajnálta őket. Végére arra jutott, hogy vagy felakasztja magát, vagy világgá megy. Majd osztán úgy gondolta, hogy mégiscsak világgá megy inkább. El is indult szegény szerencsétlen. Egy nagy üres bakót akasztott a nyakába. Ne mond hassák, hogy még egy bakója sincs.

Ment, mendegélt. Maga se tudta, hol jár. Éppen egy nagy, zöld mezőn vágott keresztül, hát látja, hogy katonák jönnek szembe. Nagy húhóval, kiabálással vannak. Gondolta, hogy messze kikerüli őket, de nem lehetett ám, mert az a tiszt, aki a katonák előtt ment, hirtelen felkapott a gyepről valamit, oasztán rákiáltott:

– Vándor, egy-kettő, elébem!

Összeszorított markát meg az orra alá nyomta. Jó kedve volt, osztán úgy gondolta, majd ráijeszt erre a poros vándorra. Azt mondja neki:

– Azonnal találj ki, mi van a markomban, mert egy életed, egy halálod! Úgy megijedt a suszter, majd berezelt.

– Na – azt mondja –, most szorítottak meg, szegény Tücsök!

A katonatisztnek szeme-szája nyitva maradt ámulatában. Kinyitotta a markát is: egy tücsök volt benne. Azt kapta fel a gyepről.

– Jó ember, hát akkor te tudós vagy! – mondja neki.

Szegény Tücsök suszter ijedtében ráhagyta:

– Az vagyok – azt mondja –, tudós vagyok.

A katonatiszt belecsapott a markába.

– Hiszen mi meg éppen tudóst keresünk!

Avval se szó, se beszéd, nyakon fogták a katonák Tücsök susztert, osztán vitték egyenesen a király palotájába. Elszánta magát, hogy na, most jön az akasztás.

Azt mondja neki a király hohmestere:

– Őfelsége leánya, a királykisasszony elvesztette gyémántköves gyűrűjét, vagy pediglen ellopta valaki. Hét hónapja nyomoz utána csendőrség, katonaság. Egyik se akadt nyomára. Ha megmondod, hol van, egy véka arany a jutalmad. Halljam csak, mit tudsz!

Nagyot sóhajtott szegény Tücsök suszter. Egyebet nem szólhatott, úgorkott a hasa. De hogy a véka aranyat említették, mégis megemberelte magát. Úgy gondolta, hogy ezt meg kellene próbálni.

Azt mondja:

– Mindjárt bepillantok a titokba. Először azonban hozzanak háromfogásos ebédet elébem.

Mert a suszterek fondorlatos emberek, mióta világ a világ! A kerek széken okosodik az ember!

– Meglesz az ebéd – mondja a hohmester. De azért ökelme is ravasz volt. Tücsök susztert bezárták egy díványos szobába. Úgy gondolta, hogy ha már fogtak egy tudóst, nem repítik el, míg meg nem kopasztják.

– Szerencse, el ne hagyj! – fohászzkodott szegény Tücsök suszter. Leült a díványra, és várta az ebédet. Majd lesz valahogy, gondolta magában.

Hát egyszer csak hozza az inas a finom levest egy nagy porcelán tálban, osztán leteszi az asztal közepére. Tücsök suszter meg felkiáltott:

– Na, itt van az egyik! – Úgy értette, hogy a kialkudott ebéd egyik fogása.

Igen ám, de az inas meg úgy értette: Itt van az egyik tettes, aki a gyűrűt ellopta! Mert így is volt csakugyan! Rémületében majd hanyatt vágódott. Szalad a konyhába, osztán mondja a szakácsnőnek, hogy a tudós nyomon van. Meg voltak ijedve rettenetesen. De nem tehettek semmit, az ebédet fel kellett szolgálni, mert ez volt a parancs. Vitte a szakácsné befele a sült tyúkot. Az inas már nem mert bemenni. Mikor a szakácsnő bevitte a tyúkot, Tücsök suszter megint felkiáltott:

– Na, itt van a másik!

A szakácsnő szaladt kifele. Azt mondja a konyhában:

– Szent isten! A tudós engem is felismert.

Ő volt a lopásban a másik tettes. A tortát már nem is merte bevinni. A szobalánnyal vitette be. Akkor meg azt kiáltotta a suszter:

– Na, ez a harmadik!

Így is volt. A szobalány volt a harmadik tettes. Hárman osztán odakinn rémüldöztek a konyhában.

– A tudós mindent tud! Ha megmondja a királynak, akkor végünk van, lefejeznek bennünket. Mit kellene tenni, teremő Isten?

Azt tették, hogy bementek a suszterhez, osztán térden állva rimáncodtak neki:

– Mindent tudsz, nagy tudományú tudós! Csakugyan mi vagyunk a három tettes, mi loptuk el a királykisasszony gyémántköves aranygyűrűjét. Ir-galmazz szerencsétlen bűnös fejünknek! Ha feljelentesz bennünket, hóhér-kézre ad a király. Itt a gyűrű, meg ez a zacskó, benne összes megtakarított meg lopkodott pénzünk. De ne szólj a királynak, se a hopmesternek, se senkinek!

A suszter meg éppen azon tüsténkedett már, hogy mit csináljon. Az ebé-det megette, mindjárt jönnek már, hogy mondja meg, mi van a királykisasz-szony gyűrűjével. De így e szerrel most már kilábalt a csávából. Mert baja történhetett volna könnyen! Hogy a tücsköt úgy eltalálta, el se hitték volna már neki, hogy a gyűrűről meg nem tud semmit. De most már nagylegény volt! Azt mondja a három tolvajnak:

– Most az egyszer megkegyelmezek, de többé lopni ne merjetek, mert hét ország végéből is meglátlak benneteket! Elmehettek!

Iparkodtak kifele, majd egymásnak mentek. Ő meg elkezdett gondolkozni magában. Amint gondolkozott, látja, hogy az ablak alatt, a szemétdombon kapirgálnak a tyúkok, meg ott pöffeszkedik felfuvalkodva egy nagy kan pulyka.

„Megvan!”

Egy kis darab kenyérbélbe begyúrta a gyűrűt, kihajította az ablakon a pulyka elébe, az meg felkapta, lenyelte. Evvel el volt intézve. Ideje is volt, mert már jött a hopmester. Megköszönte neki az ebédet:

– Köszönöm a finom ebédet, nagyságos hopmester úr!

– Kedves egészségére, tudós uram. – Finoman bántak vele, mert azt hit-ték, hogy csakugyan tudós. – De hát ha már túl van az ebéden, akkor legyen szíves megmondani, tud-e valamit a gyűrűről.

– Nincs olyan semmi a világon, amiről én ne tudnék – azt mondja Tücsök suszter. Mert akkor már nagy melle volt. – A gyűrűt elgördítette a királykis-asszony, osztán mikor a szobáját takarították, tévedésből felseperték a sze-métlapátra, és kihajították az udvarra. Van ott egy nagy kan pulyka, az fel-kapta, elnyelte, ha igyekeznek, a begyében megtalálják.

Alig kapta el a szót a hopmester, nosza, nyargalt kifelé. Már az ajtóban elkezdte kiabálni torkaszakadtából:

– Fogják meg a kan pulykát, fogják meg a kan pulykát!

Aki csak hallotta, mindenki usgyé! Az udvar sarkában megfogták, a szoba-lány elvágta a nyakát, a szakácsnő kibontotta a begyét. A királykisasszony

gyémántköves aranygyűrűje csakugyan benne volt. Persze, lett azonnal nagy öröendezés. A király mindjárt hívatta Tücsök susztert, hogy beszélni akar vele. Azt mondja neki:

– Elismerem roppant nagy tudományodat. A megígért jutalmat megkapod. Szólj, ha még van valami kívánságod, teljesítem.

– Felséges királyom – mondja Tücsök András –, köszönöm a jutalmat. Egyéb kívánságom még csak az volna, süssék meg a pulykát, hogy azt útravalóul elvihessem.

– Teljesítve van! – mondja a király.

Kiadta a parancsot, hogy a hpmester azonnal intézkedjék, mérse ki a véka aranyat, sütsse meg a pulykát, adasson mellé egy friss cipót meg egy nagy üveg piros bort.

Még szerencse, hogy a suszter bakót hozott magával. De az úgy tele lett az arannyal, hogy az élelem már csak egy ajándékba kapott másik bakóba fért bele. Két bakóval indult hazafele. Ebben is szerencséje volt, mert az aranyat hátul, az élelmet elöl akasztotta a nyakába, így osztán se hanyatt nem vágódott, se az orrára nem bukott.

Otthon a nagy bakó aranyat kiborította az asztalra. Mióta a világ világ, olyan öröm nem volt suszterháznál, mint akkor Tücsökéknél. Azt tudom, hogy még most is abból a sok pénzből élnek. Ha egyebet is tudnék felőlük, akkor elmondanám. De így csak annyit mondok: vége a nótának!

Eddig volt, mese volt, edd meg, ami benne volt!

